



Tangen Dyrepark
Kolomoen 904
2337 TANGEN

Trondheim, 02.06.2017

Deres ref.:
16S1FCFF

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/11151

Saksbehandler:
Sunniva Aagaard

Vedtak om tillatelse til innførsel og hold av art av wallaby *Macropus rufogriseus* – Tangen dyrepark

Miljødirektoratet har etter vurdering av klage fra Tangen dyrepark, ved John James Debenham kommet til at vi endrer vårt vedtak av brev 21.03.2017, og gir tillatelse til innførsel og hold av arten wallaby *Macropus rufogriseus* som omsøkt. Tillatelsen gjelder på visse vilkår.

Vi viser til klage 08.05.2017 fra Tangen dyrepark, ved John James Debenham, på Miljødirektoratets vedtak av 21.03.2017 om avslag på søknad om tillatelse til innførsel og hold av art av wallaby *Macropus rufogriseus*.

Sakens bakgrunn

Miljødirektoratet har i brev 21.03.2017 fattet vedtak om avslag på søknad om tillatelse til innførsel og hold av art av wallaby *M. rufogriseus* etter forskrift om fremmede organismer til Tangen dyrepark.

""Red-necked wallaby" eller "Bennett's wallaby" *M. rufogriseus* er en art i kengurufamilien som har naturlig utbredelse i de tempererte områdene i østlige deler av Australia, inkludert Tasmania, jf. IUCNs rødliste. I vedtaket viste vi til at det er kjente tilfeller av etablering som følge av rømming fra dyrepark av denne arten, jf. European Alien Species Information Network (EASIN), blant annet i Storbritannia, inkludert Skottland, jf. Great Britain non-native species secretariat v/ Department of Environment, Food and Rural affairs (DEFRA), <http://www.nonnativespecies.org/factsheet/factsheet.cfm?speciesId=2122>. I EASIN er det oppgitt at arten har lav /ukjent risiko, mens det oppgis i informasjonen fra Storbritannia at det vil være mulighet for at arten kan bidra til endring av habitatforhold som følge av beiting. Hyppigheten av tilfeller av etablering som følge av rømming viser at det er utfordrende å sikre utsettelsesområdet samt lete opp dyrene etter rømningstilfeller. Etablering i deler av Norge som følge av rømming, og muligheten for uheldige følger for naturmangfoldet i Norge kan følgelig ikke kunne utelukkes, jf. føre var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Miljødirektoratet vurderte at det er grunn til å anta at *M. rufogriseus*, basert på erfaringene fra blant annet Storbritannia, under gitte forhold kan rømme og etablere seg i deler av Norge og at det vil kunne ha uheldige følger for naturmangfoldet.

Klagers anførsler

Klager ønsker å oppgi tilleggsinformasjon som understreker at omsøkte individ ikke vil medføre noen

skade på naturmangfoldet. Det informeres om at det er snakk om syv kastrerte hanner fra Helsinki Zoo og at de av den grunn ikke vil kunne etablere en overlevelsedyktig populasjon.

Det pekes videre på at individene er planlagt hold i en sikker innhegning med et gjerde på 1.8 meter og et gjerde rundt hele parken på 2,5 meter.

Tangen, Hedmark, er en region hvor har høye vintertemperaturer på under -10°C over lengre perioder. Klager mener at arten ikke vil overleve slike temperaturer, og det er også bakgrunnen til at de må bygge hus hvor de kan oppholde seg i denne perioden.

Søker fremhever at det er veterinære grunner til å holde denne arten, da de andre artene i denne slekten i større grad er tilpasset tropisk klima. Importør ønsker å ta hensyn til dyrevelferd, og ønsker samtidig å informere publikum om biodiversitetsrelaterte tema gjennom hold av dyr i realistiske omgivelser.

Rettslige grunnlag

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Etter forskriften § 6, kreves det tillatelse fra Miljødirektoratet for innførsel av omsøkte arter til Norge. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn som retningslinjer i vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførsel eller utsetting vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

Saken gjelder klage på Miljødirektoratets vedtak av 31.03.2017. Ved saksforberedelsen i klagesak skal underinstansen foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, jf. forvaltningsloven § 33. Herunder kan vi oppheve eller endre vedtaket dersom vi finner klagen begrunnet.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet har på bakgrunn av klagen fra Tangen dyrepark vurdert saken på nytt, jf. forvaltningsloven § 33. Herunder har direktoratet sett nærmere på muligheten for at arten ved evt. rømming kan etablere seg i Norge, samt følgene dette kan gi for biologisk mangfold.

Direktoratet mener at det ved vurderingen av søknaden er relevant å se på erfaringer fra EASIN, samt erfaringer fra tidligere hold av arten i Norge og Norden slik Tangen dyrepark anfører, jf. kravet til kunnskapsgrunnlaget i § 8 i naturmangfoldloven. Som vist til i vårt vedtak av 21.03.2017 tilsier erfaringer fra EASIN at arten kan bidra til endring av habitatforhold som følge av beiting. Den relative hyppigheten av tilfeller av etablering som følge av rømming viser at det er utfordrende å sikre utsettelsesområdet samt lete opp dyrene etter rømmingstilfeller.

Miljødirektoratet har merket seg at den refererte vurdering under EASIN, samt NNSS i Storbritannia, er i en særstilling i det at det er ytterst sjeldent at en art, særlig pungdyr som er endemisk for Australia og omliggende øyer, oppgis har etablert seg i Europa som følge av såkalt "gjentatte rømming" fra dyreparker i Europa. Tilfellene i Europa som ikke er nevnt i risikovurdering i EASIN spesifikt, men som er kjent via oppslag etc., er i Storbritannia, Frankrike, Tyskland og Østerrike, har ut fra det Miljødirektoratet erfarer forskjellig historikk. Blant annet har det forekommet utsetting som følge av avvikling av dyrepark, men mer typisk at innhengningen har blitt revet ned som følger av en storm. Det er ut fra det Miljødirektoratet erfarer ikke kjent at etablering som følge av rømming fra dyreparker i andre land i Norden.

Miljødirektoratets vurderinger i vårt vedtak av 21.03.2017 er tatt med hovedvekt med tanke på mulig etablering i sørlige deler av Norge. Følgelig er den relative temperaturvariasjon samt variasjon i snømengde mellom relevante lokaliseringer ikke er mulig å avgrense i vår vurdering. Dyrene har tradisjonelt vært vanlig å holde i dyreparker nettopp fordi de er ansett å være mer hardføre enn andre arter i slekten som har mer tropisk utbredelse.

Skade på ulike habitat som følge av intensiv beiting er av ansett som mulig uheldig skade på naturmangfoldet i Norge ved rømming og etablering. Miljødirektoratet tar imidlertid hensyn til at ny informasjon fra søker om erfaringer fra Finland, Sverige og Tyskland som tilsier at etablering som følge av rømming er et mindre realistisk, både med tanke på klima og at det er et begrenset antall dyr som skal innføres i lukkede innhegninger. Dette implisitt at eksisterende kunnskap om nødvendig sikring, og korresponderende internrutiner, av innhengning i miljøet bør være tilstrekkelig da dette er en art som har vært vanlig i dyreparker over lengre tid. Dyrene er også av en slik størrelse at det ved rømming av enkeltindivid som følge av skader på innhegning o.l. vil være mulig å fange dem inn.

Konklusjon

Miljødirektoratet har etter vurdering av klage fra Tangen dyrepark kommet til at vi endrer vårt vedtak av 21.03.2017, og gir tillatelse til innførsel og hold av 10 eksemplarer av arten Wallaby som omsøkt. Det settes vilkår for tillatelsen.

Vedtak

Miljødirektoratet opphever den del av vårt vedtak av 21.03.2017 som gjelder avslag på søknad om tillatelse til innførsel og hold av wallaby, jf. forvaltningsloven § 33. Øvrig del av vedtaket gjelder fortsatt. Miljødirektoratet gir Tangen dyrepark tillatelse til innførsel og hold av 10 eksemplarer av art av wallaby som omsøkt, jf. hjemmel.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Miljødirektoratet må varsles umiddelbart ved rømming.
- De nødvendige tiltak for å innhente dyr som ved rømming må være etablert - og konkretisert - som en del av internkontrollrutinene. Kopi av internkontrollrutinene sendes til Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse er å anse som et nytt enkeltvedtak som kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve S. Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal